

Številka: Up-758/15-17

Datum: 12. 12. 2017

ODLOČBA

Senat Ustavnega sodišča je v postopku odločanja o ustavni pritožbi Annemarie Prantl, Republika Avstrija, ki jo zastopa Dušan Ludvik Kolnik, odvetnik v Mariboru, na seji 12. decembra 2017

odločil:

Sodba Upravnega sodišča, Oddelka v Mariboru, št. II U 55/2014 z dne 13. 1. 2015 se razveljavi in zadeva se vrne temu sodišču v novo odločanje.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Upravno sodišče je z izpodbijano sodbo zavrnilo tožbo zoper odločbo upravnega organa prve stopnje o zavrnitvi zahteve za denacionalizacijo premoženja, ki je bilo podržavljeno pravnemu predniku pritožnice. Pritrdilo je presoji, da pritožnica skladno z drugim odstavkom 10. člena v zvezi 12. členom Zakona o denacionalizaciji (Uradni list RS, št. 27/91-I, 31/93, 65/98 in 66/2000 – v nadaljevanju ZDen) ni upravičena do denacionalizacije, ker je imel njen pravni prednik za odvzeto premoženje pravico dobiti odškodnino od Republike Avstrije na podlagi Pogodbe o poravnavi škode izgnancem, preseljencem in pregnancem, o ureditvi drugih finančnih vprašanj in vprašanj s socialnega področja (t. i. Finančna in izravnalna pogodba – v nadaljevanju FIP),¹ ki sta jo 27. 11. 1961 sklenili Zvezna republika Nemčija (v nadaljevanju ZR Nemčija) in Republika Avstrija, ter zakonov, ki jih je na podlagi te pogodbe sprejela Republika Avstrija (v nadaljevanju izvedbeni predpisi).² Tudi po presoji sodišča

¹ *Vertrag zwischen der Republik Österreich und der Bundesrepublik Deutschland zur Regelung von Schäden der Vertriebenen, Umsiedler und Verfolgten, über weitere finanzielle Fragen und Fragen aus dem sozialen Bereich (Finanz- und Ausgleichsvertrag, BGBl, št. 76/62).*

² Sodišče se v zvezi s tem sklicuje na Zakon o razširitvi področja uporabe Zakona o povračilu škode zaradi okupacije z dne 13. junija 1962 (*Erweiterung des Anwendungsbereiches des Besatzungsschäden- und des Kriegs- und Verfolgungssachschädengesetz, BGBl, št. 176/62*), Zakon o povrnitvi škode preseljencem in pregnancem z dne 13. junija 1962 (*Umsiedler- und Vertriebenen- Entschädigungsgesetz, BGBl, št. 177/62*) in Zakon o prijavi premoženjskih škod,

namreč ti pravni akti pomenijo pravno podlago za odškodovanje v smislu drugega odstavka 10. člena ZDen. Presoja, ali je imel upravičenec na njihovi podlagi pravico dobiti odškodnino za odvzeto premoženje od Republike Avstrije, je treba po mnenju sodišča opraviti le z vidika kriterijev, ki so zamejevali s FIP dogovorjeno odškodninsko zavezo ZR Nemčije v razmerju do Republike Avstrije, ne pa (tudi) z vidika pogojev, ki so jih za priznanje s FIP dogovorjene odškodnine določali izvedbeni predpisi. Za presojo, da je pritožničin pravni prednik imel pravico dobiti odškodnino za poddržavljeno premoženje na podlagi FIP, zato zadošča že, da je spadal v krog oseb, ki so bile kot upravičenci do odškodnine določene v Prilogi 1 FIP. Zato upravni organ tudi ni bil dolžan ugotavljati, kakšne konkretne pravice bi mu šle po avstrijskih predpisih, saj bi to pomenilo določanje odškodnine po teh predpisih, kar pa bi presegalo odločanje o denacionalizacijskem zahtevku. Zoper sodbo Upravnega sodišča je pritožnica vložila revizijo, ki jo je Vrhovno sodišče s sklepom kot nedovoljeno zavrglo.

2. Pritožnica v ustavni pritožbi, s katero izpodbija odločitvi obeh sodišč, zatrjuje kršitev pravic iz drugega odstavka 14. člena ter 22. in 33. člena Ustave. Nasprotuje stališču, da pomeni FIP pravni akt, na podlagi katerega so imele v njem določene osebe pravico dobiti odškodnino za poddržavljeno premoženje, ter da so za presojo z vidika obstoja okoliščin iz drugega odstavka 10. člena ZDen upoštevni le v FIP določeni kriteriji, ki opredeljujejo pravno priznano škodo (2. člen FIP) in krog upravičencev do njenega povračila (točka A Priloge 1 FIP), ne pa tudi kriteriji, ki so jih za priznanje odškodnine določali izvedbeni predpisi. Pritožnica zatrjuje, da ji je bilo zaradi neupoštevanja z izvedbenimi predpisi določenih pogojev za priznanje odškodnine v konkretnem postopku onemogočeno dokazovanje za presojo z vidika drugega odstavka 10. člena ZDen odločilnih dejstev in okoliščin. Stališču Upravnega sodišča, po katerem za izključitev iz denacionalizacije zadošča že, da je imela oseba v tuji državi na voljo pravno podlago, ki je omogočala "načelno pravico" dobiti odškodnino za odvzeto premoženje, pritožnica očita kršitev pravice do enakosti pred zakonom, saj naj bi ji taka razlaga onemogočila enako obravnavo pri uveljavljanju upravičenj na podlagi ZDen v primerjavi z drugimi upravičenci do denacionalizacije. Ustavno pritožbo je pritožnica dopolnila z vlogo, ki jo je vložila 17. 3. 2016.

3. Senat Ustavnega sodišča je s sklepom št. Up-758/15 z dne 14. 11. 2017 ustavno pritožbo zoper sodbo Upravnega sodišča sprejel v obravnavo (1. točka izreka sklepa). O tem je na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) obvestil Upravno sodišče in upravna organa, skladno z drugim odstavkom navedenega člena ZUstS pa tudi nasprotna udeleženca iz denacionalizacijskega postopka s pozivom, da se izjavita o ustavni pritožbi.

4. Slovenski državni holding, d. d., Ljubljana, v odgovoru na ustavno pritožbo podaja svoje stališče glede upoštevnosti FIP in izvedbenih predpisov kot pravnih podlag za ugotavljanje okoliščin, pomembnih za presojo z vidika drugega odstavka 10. člena ZDen. Pritožnične očitke zavrača kot neutemeljene in Ustavnemu sodišču predlaga, naj ustavno pritožbo zavrne.

B.

5. Dopolnitve ustavne pritožbe z dne 17. 3. 2016 senat Ustavnega sodišča ni upošteval pri odločanju, ker je bila vložena po roku, dovoljenem za vložitev ustavne pritožbe (prvi odstavek 52. člena ZUstS).³

6. Pritožnica med drugim izpodbija stališče Upravnega sodišča, po katerem za izključitev iz denacionalizacije na podlagi drugega odstavka 10. člena ZDen zadošča že, da je imela oseba v tuji državi na voljo pravno podlago, ki je omogočala "načelno pravico" dobiti odškodnino za odvzeto premoženje. Zatrjuje, da ji je bila s tako razlago, ki ji v primerjavi z drugimi upravičenci do denacionalizacije onemogoča enako obravnavo pri uveljavljanju upravičenj na podlagi ZDen, kršena pravica do enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena Ustave.

7. Ustavno sodišče je o enakem ustavnopravnem primeru že odločilo z odločbo št. Up-282/15 z dne 5. 10. 2017 (Uradni list RS, št. 59/17). Ustavni pritožbi je ugodilo in izpodbijani sodbi razveljavilo ter zadevo vrnilo v novo odločanje sodišču prve stopnje. Iz enakih razlogov, kot so navedeni v citirani odločbi, je bila z izpodbijano sodbo tudi pritožnici kršena pravica iz drugega odstavka 14. člena Ustave. Zato je senat v skladu s tretjim odstavkom 59. člena ZUstS odločil, kot izhaja iz izreka te odločbe.

8. Ker je senat Ustavnega sodišča izpodbijano sodbo razveljavil že zaradi kršitve pravice iz drugega odstavka 14. člena Ustave, mu očitkov o kršitvah drugih ustavnih pravic ni bilo treba presojati.

C.

9. Senat Ustavnega sodišča je sprejel to odločbo na podlagi tretjega odstavka 59. člena ZUstS v sestavi: predsednica senata dr. Špelca Mežnar ter člana dr. Matej Accetto in dr. Jadranka Sovdat. Odločbo je sprejel soglasno.

dr. Špelca Mežnar
Predsednica senata

³ Glej npr. sklep Ustavnega sodišča št. Up-297/02 z dne 27. 1. 2004.